

Tillæg til Forestaaende.

(Af J. C. Drevsen.)

Ikke fordi jeg ansaae Sagen om vor Ulds Værd eller Ikkværd afgjort ved de Discussioner, som have fundet Sted med Handels- og Industrie-Lidendens Udgivere, men fordi jeg snart indsaae, at Debatter med Mænd, der ligelidet forstaae Uldfrembringelse og Uldbenyttelse, ikke kunde lede til noget Sagen gavnligt Maal, bortlagde jeg Pennen. Nu, da Hr. Kammerjunker Rawert, der fuldkommen rigtigen erkjender, "at intet tilfredsstillende Resultat deraf er udkommet", ved forommeldte Drøftelse, atter har fremdraget Sagen, saa anseer jeg som Pligt, ogsaa at bidrage mit til nærmere Kundskab om vor Uld, og det saa meget mere, som jeg afviger i væsentlig Henseende fra en af Hr. R's her yttrede Meninger.

At slet Pleie, Urenlighed i Staldene m. m., som Kammerjunkeren har anført, skader vor Uld, vil neppe Noget nægte, og det var sikkerlig langt fornuftigere, heri, end i den ubeviste og ubevislige Paastand, at vort Klima og vore Græsgange ei

ere stikkebe for Merinosavlen, at søge Aarsagen, hvorfor kyndige Fabrikanter foretrække den fremmede Uld; og sølgelig langt rigtigere at tilraade os en bedre Fodring og Pleie, end at stille os hiin Drøm for Die, og saaledes at standse os paa Veien til et Maal, som vi maatte ansee for uopnaaeligt, om vi fæstede Tro til den.

Mere afvigende er derimod min Mening fra Hr. Kammerjunkeren, naar han ytrer, at den Haardhed, som nogle Fabrikanter tillægge vor Uld, hidrører derfra, at Ulden ikke vaskes paa Faaret, men blot efter Klipningen, hvorved han formener, den taber mere Elasticitet end om en Deel af Urenligheden bortbragtes ved en Velsvask. — Enig er jeg med ham, at Velsvasken bør finde Sted, om end Faarene i vaade og kolde Sommere lede derved — thi de kunne taale den*) — da Handelen, hvorefter man maa rette sig, fordrer denne; men at haard Uld skulde ved Velsvasken blive blødere, eller endog blød, derom tvivler jeg dog, indtil jeg ved egen eller Andres Erfaring bedre belæres. — Skulde Ulden, medens den sad paa Faaret, gienvinde den, efter Hr. Ks. Mening, ved Vasken tabte Elasticitet, saa maatte vel i det mindste den bekiendte Svedning iværksættes; thi den engang vaskede Uld er selv et halv Aar efter, ikke saa sidtet eller smidig, som den uvaskede, og saalænge kunne Faarene ikke bære Ulden efter Vasken.

*) See Noten Side 141.

Naar kyndige og upartiske Klædefabrikanter virkelig paastaae, at Klædet af dansk-spanisk Uld er noget haardere end af sachsisk Uld, saa var det taabeligt af mig, at ville benægte saadant; thi dette maae de, ikke jeg forstaae. Men heraf følger aldeles ikke, at vort Klima eller vore Græsgange have Skylden, eller at Aarsagen er, at vi ikke bruge Pelsvassen. Unskeligt var det, at dette sidste var Tilfældet, thi hvor let var Maalet da ikke naaet.

Jeg kan derimod ikke forlade min Mening, førend jeg ved uimodsigelige Grunde overbevises om det Urigtige deraf, at nemlig Aarsagen til vor Ulds Mangler, er, at vore Saar staae ialmindelighed paa et lavere Trin af Forædling, end Sachsernes, ikke at tale om, at rimeligviis bestaae mange af de berømteste udenlandske Flokke, ikke af forædlede, men aldeles ædle Saar.

Enhver, der har befattet sig med Faareforædling, vil formodentlig med mig have erfaret, at Uldsinheden — i det mindste til en vis temmelig avanceret Grad — lettere er at erholde end Uldblødhed. Det forædlede Skæferie paa Jægerspris bestod i en kort Række af Aar, og dog overbeviste man sig ofte, blot ved Følelsen om, at det Faar, man undersøgte, var end dets Uld temmelig fiin, kun var en Blanding. Hvor meget mere maa dette ikke være Tilfældet i mange af vore private Skæferier, der langt senere have begyndt

Forædlingen, som ofte have benyttet sig af Bædre af blandet Blod, og som i alt Fald ikke have havt saadanne til Raadighed, som dem, hiint Skæferie kunde faae fra Esrom. Sachserne have sikkerlig 30 Aar forud for os i Forædlingen, og maae følgerig være komne videre end vi. End mere maa den Danske Uld staae tilbage naar den sammenlignes med den fra fuldkomne ædle Skæferier — saadanne hvori aldeles intet fremmed Blod er — thi hvor er danske Skæferie, der bestaaer af saadanne?

Ikke nok hermed, have de fleste danske Skæferie-Eiere, til sikkerlig for ikke længe siden, villet forene høieste Uldfinhed med større Uldrigehed, hvilket Erfaring, naar begge disse Egenskaber fordres positivt, lærer, at være uforeneligt, og for at naae den sidste af disse, har man mere yndet de større, ved megen Uldvært paa Hoved og Hals tilsyneladende eller virkelig uldrigere Negretti-Bædre, end de mindre, skjøndt finere og mere blødbuldede Escurial-Bædre, og har saaledes ofte frembragt en Race, der mere nærmede sig den første end den sidste. Sachserne have derimod tidligen foretrukket Escurial-Racen, og indhentes derfor ikke saa snart, og aldrig uden stor Bedholdenhed.

Eier end et Skæferie et Antal meget fine og blødbuldede Faar, saa blandes dog deres Uld med den haardere Uld, og Produktet kan aldrig blive saaledes, som naar et Skæferie besad blot Dyr med

hine Egenffaber. Men hvor findes et faadant
Skæferie hos os?

Min Mening er her kortelig lagt for Dagen,
og Bekræftelse finder den derved, at i Spanien
vaffes Ulben efter, ikke før Klipningen; jeg gien-
tager kun, for ikke at misforftaaes, at jeg, om
end af andre Grunde end Hr. R't, dog anfeer
Pelsvaffen fom uundgaelig nødvendig.

Medens dette er under Trykken, har jeg va-
ffet min Faareslof, og da jeg dertil har brugt lun-
ket Vand, har jeg bemærket, at Faarene i dette
Tilfælde intet lide derved, thi de svømme da blot
faa længe i det kolde Vand, fom behøves for at
den af det varme Vand opløfte Fugtighed, kan af-
ffylles.
